

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YASASI
(31/1983 sayılı Yasa) Madde 11(8) altında yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının 11(8) maddesi uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nca tasvip olunan aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa isim

1. Bu Tüzük, "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası (İskonto ve Avans İşlemleri) Tüzüğü olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

İSKONTO

Senetlerin
Nitelikleri

2. Bankaca reeskonta kabul edilecek senetler, Türk Parası üzerinden düzenlenmiş poliçeler ile usulüne uygun borç senetleridir.

3. Yukarıda 2. maddede yazılı senetlerin:

- (a) Son ciranta bir banka olmak kaydıyla en az üç imzayı taşıması,
- (b) Ödeme tarihine, ticari senetlerde en çok 4 ay, sanayici, madenci, tarım senetleri ile küçük sanat erbabı ve kooperatiflerin kredi ihtiyaçlarını karşılamakla yasayla görevlendirilen bankaların tevdi edecekleri senetlerde en çok 9 ay kalmış olması,
- (c) Gerçek ticari veya tarımsal işlere dayanması,
- (d) Yasal şartlara uygun olarak düzenlenmiş olması,
- (e) İmza sahipleri ve mudi banka kredilerinin mevcut ve senet kabulüne uygun olması,

şarttır.

Kredilerin
Uygunluğu

4. Reeskonta senet kabulünde, senette imzası bulunan firmalardan yalnız son cirantanın kredisinin uygun olması aranıp, diğer ciranta veya borçlu kredilerinden kesinti yapılmaz. Son cirantanın kredisinin uygun olmaması halinde, sırasıyla bundan evvelki ciranta veya borçlulardan kredisi uygun olanın kredisinden kesinti yapılır. Şu kadar ki bu borçlu veya ciranta firmaların mali veya ahlaki yönden krediye layık bulunmamaları halinde senetler reeskonta alınmaz.

Küçük Senet
Limitleri

5. Yönetim Kurulunun kararıyla tesbit olunacak sınırlar içinde kalmak üzere, Bankalar tarafından tevdi edilecek küçük tutarlı ticari senetler, imza sahiplerinin kredileri bakımından bir tetkike tabi tutulmadan ve risk kayıtları sonradan işlenmek üzere reeskonta kabul edilebilir. Bu sınırlar olağanüstü bir durum ortaya çıkmadıkça bir takvim yılı için geçerli sayılır.

Risk kayıtlarının sonradan 4'üncü madde gereğince işlenmesi sırasında tesbit edilen krediye nazaran yüzde 10'dan fazla bir depasman görüldüğünde, sonradan aynı imzalarla gelecek senetler, kredileri uygun olmadıkça reeskonta kabul edilmez.

Senetteki imzaların hiçbir surette krediye layık bulunmamalarının tesbiti halinde ise, ilgili bankaların dikkatleri çekilir ve sonradan bu imzalarla gelecek senetlerin, durumlarında olumlu yönde değişiklik olmadığı takdirde, reeskonta kabul edilmeyeceği bildirilir.

Küçük senet limiti dahilinde alınan senetlerin toplamı, hiç bir surette mudi bankaların ticari reeskont kredilerinin üçte birini geçemez. Kabul edilecek senetlerin tutarı, riskleri işleninceye kadar bu limitten düşülür ve riskler işlendikten sonra limit serbest bırakılır.

Bankalara
Kredi Tesbiti

6. Bankalara ait krediler, Yönetim Kurulunun kararı ile tesbit olunur.

Tacirlere
Kredi Tesbiti

7. Tacir olan gerçek ve tüzel kişilere ait krediler Yönetim Kurulunun kararı ile tesbit olunur.

Ticari Kredi Tesbiti

8. Ticari işletmeler lehine tesbit veya teklif olunacak kredilerin en üst sınırı, sermaye ve ihtiyat akçelerinin yüzde 150'sini geçemez.

Ancak, bu şekilde tesbit olunacak kredi, o işletmeye bankalarca açılmış bulunan kredilerin toplamını da geçemez.

Sanayici ve
Madenci Kredileri
Tesbiti

9. Sanayi ve madencilikle uğraşan işletmeler lehine tesbit veya teklif olunacak krediler, sermaye ve ihtiyat akçeleri toplamının 2 katını geçemez.

Kalkınma Planları Yıllık Programlarında gösterilen faaliyet kolları için bu miktar, Yönetim Komitesi kararı ile 3 katına kadar yükseltilebilir.

Sınai işletmelere tesbit veya teklif olunacak kredi, işletmenin yıllık üretim değerinin yüzde 50'sini, teşviki öngörülen faaliyet kolları için yüzde 60'mı ve herhalükarda bankalarca açılan kredilerin toplamını geçemez. Yatırımını tamamlayarak yeni işletmeye açılmış sınai işletmelerde, teknik kapasiteleri dikkate alınarak, bu fıkradaki üretim değeri oranlarının yüzde 40'ı, tesbit veya teklif olunacak kredinin en üst sınırıdır. Bu gibi firmalara bankalarca henüz kredi açılmamış olması dikkate alınmaz.

Kendisine sınai veya madenci kredileri tesbit olunan işletmenin bu kredisinin 1/3'ine kadar olan kısmı, ticari kredi olarak kullanılabilir.

İhracat Kredileri
Tesbiti

10. İhracat belgeleri teminat tutulmak suretiyle açılan kredilerde banka kredisi ile yetinilerek senette imzası bulunan ticari işletmenin muteber bir firma olması şartıyla kredisine bir sınır tayin edilmez.

İhracat vesaiki, römiz mektupları suretiyle birlikte Bankaya getirilecek senetler de bu fıkra hükmüne tabidir.

Kat'i satışı yapılmış ihraç mallarına ait senetlerde imzaları bulunan ticari işletmelerin, muteber firma olmaları şartıyla, kredileri aranmaz.

Kooperatiflere
Kredi Tesbiti

11. Kooperatifler tarafından düzenlenmiş senetlerde Kooperatiflerin durumunun uygun olması aranır. Kooperatifler imzalarıyla kabul edilecek senetler toplamı, bu konuda faaliyet göstermek üzere kurulmuş özel bankanın bunların her biri için tesbit ettiği krediler toplamını geçemez.

Özel banka tarafından tevdi olunacak Kooperatif senetleri için Yönetim Kurulunca global olarak bir limit tesbit olunur.

Küçük sanayici
sanatkâr, esnaf ve
esnaf teşekküllerine
kredi tesbiti

12. Küçük sanayici, sanatkâr, [mesleğe yeni atılan serbest meslek erbabı(224 sayılı tüzük 26.4.1985)] esnaf ve esnaf teşekküllerinin kredi ihtiyacını karşılamak üzere, bankalarca tevdi edilen senetlerdeki imza sahiplerinin varlıklarına bakılır ve taahhütlerine sadık bulunmaları şartı aranır.

Kamu
müesseselerine
kredi tesbiti

13. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin mevsimlik hammadde ve mahsul alımı ihtiyaçları için talep edecekleri krediler, Yönetim Kurulu'na tesbit olunur.

Çeşitli Hükümler

14.(1) Yasanın 38., 39., 41., 42., 43. ve 44. maddeleri gereğince Bankanın yapabileceği işlemlerin toplamı ödenmiş sermaye, ihtiyat akçeleri ve nezdindeki muhtelif fonların toplamını geçemez.

(2) Bankanın vereceği borçların en yüksek miktarı ve kredi türlerine göre limitleri, Bakanlığın uygun mütalaası üzerine ekonomik hedefler, piyasanın kredi ihtiyacı, Bankalar sisteminin likiditesi ve Bankanın portföy kompozisyonu göz önünde tutulmak suretiyle Yönetim Kurulunca tesbit edilir.

15.(1) Reeskonta kabul edilmiş olan senetlerin vadelerinin sonunda tahsilleri şarttır. Vadenin bitiminde senetlerin tahsili hiç bir sebep ve suretle geciktirilemez ve senetler yenilenemez.

(2) Mudi bankalar, senetlerdeki imzaların sıhhati ve aktin sağlamlığı gibi konulardan doğabilecek anlaşmazlıkların sonuç ve sorumluluklarını da Bankaya verecekler taahhütname ile yüklenirler.

31/1983

İKİNCİ KISIM

SENET ÜZERİNE AVANS

16. İskonto Tüzüğü uyarınca reeskonta kabulü mümkün olan senetler karşılığında ve bu Tüzükteki esaslar dahilinde bankalara; usulüne uygun borç senedi veya bunların Hazine kefaletini haiz olanları karşılığında da Yasa'nın 43'üncü maddesinde yazılı kamu kuruluşlarına, aşağıda belirtilen esas ve şartlara göre avans verilebilir.

17. Açılacak avans hesabının borç bakiyesi, faiz, avans komisyonu birlikte hiç bir suretle bu avans hesabı için tahsis edilmiş kredi ile teminat olarak alınacak senetler

tutarını aşamaz.[Ancak Devlet desteği ile bankalar aracılığı ile kullandırılan kredilerde ,senet tutarı kadar tahsis yapılır ve faiz ve avans komisyonu dikkate alınmaz.(424 sayılı tüzük 06.09.1985)]

18. Bu Tüzük esasları dahilinde açılacak avans hesapları için bankalarla, kamu kuruluşlarından süresiz bir taahhütname alınır. Bu taahhütnamede özellikle Bankaca gerekli görülecek hallerde avans hesabının kullanılmasının kısmen veya tamamen sınırlandırılabilmesi belirtilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

TAHVİL ÜZERİNE AVANS

19. Bankalar tarafından rehne verilecek Devlet Tahvilleriyle Yönetim Kurulunca sağlam kabul edilen tahvillerin nominal değerlerinin en çok yüzde 80 oranında ve 120 gün vade ile avans verilebilir.

20. Bankalara ait avans limitleri, Yönetim Kurulunca saptanır.

21. Bankalara kendi ihraç ettikleri tahviller karşılığında avans verilmez.

22. (1) Rehine verilen tahvillerin kıymetinde yüzde 10 oranında düşüş olduğu takdirde, borç alan bankadan, teminat olarak, ek tahvil talep edilir.

(2) Ek tahvil vermeyen veya farkı nakten ödemeyen bankaların avans hesapları vadelerinden evvel kapatılarak hesaplar tasfiye olunur.

31/1983

DÖRDÜNCÜ KISIM

DÖVİZ ÜZERİNE AVANS

23. Banka Yönetim Kurulu uygun göreceği konvertibl dövizler mukabilinde bankalara "en çok yüzde 90 oranında" azami 120 gün vade ile avans verebilir.

BEŞİNCİ KISIM

ORTA VADELİ SENET ÜZERİNE AVANS

24. Banka, Yasanın 39. maddesi gereğince;

(a) Sanayi sektörünün ihtiyacını karşılamak üzere orta vadeli yatırım, teçhizat (mevcut tesislerin genişletilmesi, iyileştirilmesi ve yenilenmesi) ve işletme kredileri,

(b) Tarım sektörünün ihtiyacını karşılamak üzere orta vadeli yatırım ve teçhizat kredileri,

ile ilgili olarak avansa kabul edilecek senetlerin aşağıda yazılı özellikleri taşıması gerektir.

(i) Son ciranta bir banka olmak şartıyla en az iki imzalı olacaktır.

- (ii) Vadelerine en çok beş yıl kalmış olacaktır.
- (iii) Usulüne uygun düzenlenmiş olacaktır.
- (iv) Mudi bankaya verilen limit, reeskont mutabakatı dahilinde senet kabulüne uygun olacaktır.

25. Hesap, avans şeklinde işler, Faizler:

- (a) Sınai kredilerde Haziran ve Aralık ayları sonlarında olmak üzere her altı ayda bir;
  - (b) Zirai kredilerde Aralık ayı sonunda olmak üzere yılda bir;
- hesap edilerek yasal harçla birlikte hesabın borcuna geçirilir.

26. Hesabın borç bakiyesi faiz ve harçların eklenmesi halinde, dahi, hiçbir zaman karşılık teşkil eden senetlerin tutarını geçemez.

27. Bu Tüzük hükümleri dahilinde açılacak hesaplar için mudi bankalardan bir taahhütname alınır,

28. Senetlerde imzaları bulunan firmaların varlıkları ve ahlakları bakımından muteber olmaları şartı aranır.

29. Bankalara ait orta vadeli kredi limitleri, Yönetim Kurulunca global olarak tesbit edilir ve proje bazında bankalar arasında dağıtılır. Bankaların kredi taleplerinin yerine getirilip getirilmemesi, Başkanlığın teklifi üzerine Yönetim Kurulunca karara bağlanır.

Yönetmelikler

30. Banka Yönetim Kurulu, bu tüzük hükümleri uyarınca verilecek kredilerin uygulanmasıyla ilgili diğer hususlar hakkında Yönetmelik çıkarabilir.

Yürütme Yetkisi

31. Bu Tüzüğü, Merkez Bankası adına Başkan yürütür.

Yürürlüğe giriş

32. Bu Tüzük Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.